

**memo aan de
gemeenteraad**

aan de gemeenteraad
onderwerp Raadsmemo GroenBlauwe Zone Westergouwe

van het college van burgemeester en wethouders
datum 9 juli 2024
dossiernummer 8481

**memo
Raadsmemo GroenBlauwe Zone Westergouwe**

Van: College van B&W van de gemeente Gouda
Aan: Gemeenteraad Gouda

Inleiding

In de gemeente Zuidplas zal naar verwachting op 9 juli 2024 een besluit worden genomen over het bestemmingsplan "Groenblauwe Zone". Voorafgaand daaraan is onduidelijkheid ontstaan over de invulling van dit gebied waardoor een voor Westergouwe en haar bewoners cruciaal onderdeel van het Masterplan Westergouwe 2.0 op het spel staan.

De onduidelijkheid lijkt zich met name te richten op een aantal concrete vragen en/of onduidelijkheden. In deze memo worden deze vragen zo volledig mogelijk beantwoord.

Is er met dit bestemmingsplan sprake van consistent beleid?

Er is van consistent beleid. Uit een terugblik naar de totstandkoming van dit gebied blijkt dat de Provincie Zuid-Holland, de toenmalige gemeente Moordrecht en de gemeente Gouda al vele jaren een gezamenlijke visie en ambitie hebben op de bufferzone tussen Moordrecht en Westergouwe en de inrichting hiervan als recreatief én ecologische gebied. Buiten is op dit moment een volstrekt heldere scheiding zichtbaar en beleefbaar tussen recreatief én ecologische gebied doordat het ecologisch gebied ontoegankelijk is (en blijft).

Wel zijn de ambities door de jaren heen veranderd. Voorheen is de lijn geweest dat het ecologisch gebied een daadwerkelijke buffer moet zijn tussen Moordrecht en Westergouwe zonder verbindingen. Daarnaast heeft het recreatief gebied nog niet de recreatieve invulling wat gezamenlijk geambieerd wordt. Dit komt doordat er minder financiële middelen (RodS-gelden) beschikbaar zijn gesteld voor de verdere inrichting van het recreatief gebied dan oorspronkelijk verwacht. Daarnaast heeft de gemeente Zuidplas de ambitie, o.a. ook op verzoek van de Milieuvereniging Zuidplas, om verbindingen te realiseren tussen Moordrecht en de GroenBlauwe Zone.

Onderstaand een korte opsomming van de relevante overeenkomsten:

- Convenant Gouda – Moordrecht – Waddinxveen uit 1993
In dit convenant Gouda-Moordrecht-Waddinxveen is langs de westkant van Westergouwe een bufferzone opgenomen die, behalve de bufferfunctie tussen 'stad en land', tevens anticipeert op bovengenoemde ecologische verbindingszone. Hierbij was reeds sprake van een recreatieve functie in dit gebied.
- ZZG-overeenkomst d.d. 6 juni 2006 partijen: Gemeente Gouda en Gemeente Moordrecht
Hiermee werd door zowel de gemeente Gouda als de gemeente Moordrecht een recreatief gebied voorzien. De invulling van dit gebied wordt mede mogelijk gemaakt door RodS-gelden (Recreatie om de Stad). Hiervoor zijn voorwaarden gesteld aan het minimum aantal bezoekers per dag, de volledige publieke openstelling van dit gebied en de bereikbaarheid van dit gebied via wandel- en fietspaden vanuit de woonomgeving.

- Bestemmingsplan Westergouwe d.d. augustus 2008 – partijen: Gemeente Gouda en Gemeente Moordrecht
Dit betreft het huidige planologisch kader waarin duidelijk het onderscheid tussen het ecologisch gebied en het recreatief gebied is vastgelegd, conform de eerdere afspraken. Deze maakt echter nog geen bebouwing en verbinding met Moordrecht mogelijk.
- Bestuurlijke Uitvoeringsovereenkomst Groen Blauwe Zone Westergouwe d.d. 27 februari 2009 – partijen: Provincie Zuid-Holland, Gemeente Gouda en Gemeente Zuidplas
Dit is de overeenkomst tussen de Provincie Zuid-Holland, gemeente Gouda en gemeente Zuidplas, waarin de GBZ in zijn huidige vorm en ambities zijn vastgelegd. De gemeente Zuidplas is hierin volledig participant. In deze overeenkomst is alles vastgelegd wat er mogelijk wordt gemaakt in het recreatief gebied, echter hierin is nog geen bebouwing mogelijk gemaakt.
- Wijzigingsovereenkomst Groen Blauwe Zone Westergouwe d.d. 17 april 2013 – partijen: Provincie Zuid-Holland, Gemeente Gouda en Gemeente Zuidplas
Vanwege de bezuinigingen bij de Rijksoverheid zijn niet alle toegezegde RodS-gelden beschikbaar gesteld waardoor het gebied niet conform de ambities worden ingericht. De ambities zijn hierbij nog steeds in stand waardoor er sprake is van consistent beleid, echter de financiële middelen ontbraken.
- Masterplan Westergouwe 2.0 d.d. 17 maart 2022 – partijen: Stuurgroep Westergouwe na goedkeuring gemeenteraad Gouda en afstemming met gemeente Zuidplas
De Stuurgroep Westergouwe heeft op 17 maart 2022 – na voorafgaand akkoord van de Goudse gemeenteraad en afstemming met gemeente Zuidplas – het “Masterplan Westergouwe 2.0” vastgesteld. Cruciaal hierin is dat het beoogde winkel- en voorzieningencentrum is verplaatst naar de rand van de Groenblauwe zone vanwege het steeds verder afnemende economische draagvlak voor wijkwinkelvoorzieningen. Alleen door het beoogde voorzieningencentrum te leggen op een plaats waar maximale synergie tussen commerciële, maatschappelijke en recreatieve functies een kans krijgt, kan een krachtig kloppend hart voor Westergouwe gewaarborgd worden. In het Masterplan wordt dan ook waarin meer verbinding gezocht tussen de wijk en het recreatieve deel van de GBZ. Onderdeel hiervan is de wens om het recreatieve deel van de GroenBlauwe Zone te versterken door de toevoeging van recreatieve functies zoals bijvoorbeeld kanoverhuur, een natuureducatiecentrum, een schaapskooi, een horecapaviljoen etc. Dit is eveneens consistent beleid.

Welke ambities zijn veranderd waardoor een nieuw bestemmingsplan nodig is?

Zoals eerder aangegeven is er tot op heden sprake van een consistente beleidslijn. Wel is de visie op de invulling van dit gebied enigszins veranderd:

- Vanuit de gemeente Zuidplas bestaat de behoefte tot het maken van een verbinding tussen Moordrecht en de GroenBlauwe Zone;
- De benodigde watercompensatie voor de gemeente Zuidplas kan een plek in de GroenBlauwe Zone krijgen;
- In het Masterplan Westergouwe 2.0 wordt meer verbinding gezocht tussen de wijk en het recreatieve deel van de GroenBlauwe Zone en de versterking van dit recreatieve deel.

In dit kader is in 2022 is door de gemeente Zuidplas en gemeente Gouda een Intentieovereenkomst Groen Blauwe Zone Westergouwe (d.d. 25 maart 2022) gesloten. Ten aanzien van de recreatieve functie zijn in de intentieovereenkomst de volgende acties tussen de gemeente Zuidplas en gemeente Gouda voorzien:

- Het globaal uitwerken van de recreatieve functies in programma, vorm en grootte. Het aanhaken op de ambities van Zuidplas en Gouda voor het realiseren van aantrekkelijke en beleefbare groene woon- en leefomgeving;
- Het afstemmen met de Provincie Zuid-Holland en Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard over hun ambities en restricties ten aanzien van het vergroten van de recreatieve functies in de GBZ;
- Het verkennen van subsidiemogelijkheden bij onder andere de Provincie Zuid-Holland;
- Het voeren van verkennende gesprekken met grondeigenaren in het Restveengebied ten behoeve van de recreatieve aansluiting.

De verschillende recreatieve functies waaraan gedacht wordt, bijvoorbeeld een kanoverhuur of een educatieve schaapskooi voor de ‘eigen’ schaapskudde die delen van Westergouwe begraaft, hebben naast

de ruimtelijke functie ook onvermijdelijk behoefte aan bijbehorende bebouwing. Het huidige bestemmingsplan maakt dit nog niet mogelijk. Dit is de reden dat er een nieuw bestemmingsplan nodig is. De bebouwing die dit bestemmingsplan mogelijk maakt is gebaseerd op een optelsom van de mogelijk denkbare functies met bijbehorende bebouwing welke heeft geleid tot het opgenomen maximum bebouwingsoppervlakte van 3.500 m².

Kan dit maximum bebouwingsoppervlakte niet minder?

Ja dit zou minder kunnen. Omdat op dit moment nog niet bekend is welke voorzieningen (met bijbehorende metrages) in de toekomst gerealiseerd zullen worden, maar om zaken ook niet onnodig en vroegtijdig uit te sluiten, is het bestemmingsplan globaal van de opzet en is het maximale bebouwingsoppervlakte globaal bepaald.

Door fracties in de gemeenteraad van Zuidplas zullen mogelijk amendementen worden ingediend waarin de totale bebouwingsoppervlakte naar verluid mogelijk wordt teruggebracht naar maximaal 2.500 m². Deze aanpassing is beperkend maar maakt de versterking van dit recreatieve gebied niet onmogelijk.

Het verder terugschroeven van het bebouwingsoppervlakte is wel ernstig beperkend voor de mogelijkheden in dit gebied en het karakter welke wij hier gezamenlijk voor ogen hebben. Hierdoor worden diverse toekomstige functies zoals bijvoorbeeld de eventuele kanooverhuur of de schaapskooi onmogelijk gemaakt. Deze functies zijn onlosmakelijk verbonden met ons gezamenlijke doel om de recreatieve functie te versterken voor de bewoners van Westergouwe én Moordrecht.

Er is dus bebouwing nodig voor de voorziene recreatieve functies, maar is het dan ook nodig om horeca toe te staan?

Eén van de ambities uit het Masterplan Westergouwe 2.0 is om de GroenBlauwe Zone te activeren en om Westergouwe een kloppend hart te geven door synergie te creëren tussen de commerciële en maatschappelijke functies in het centrumgebied en de recreatieve functies in de GroenBlauwe Zone.

Het activeren van de GroenBlauwe Zone gebeurt ook door het creëren van recreatiemogelijkheden. De pijlers voor recreatie zijn hierbij Sporten, Bewegen en Ontspannen welke van meet af aan leidend zijn geweest in dit gebied, horeca is hier een onderdeel van.

In het verleden is gedacht aan horeca bij de historische boerderij aan de Provincialeweg. Dit is niet bij het kloppend hart gelegen en is geen eigendom van de gemeente Gouda. Het is dan ook logisch dat deze ambitie op een andere plek is komen te liggen. Wel moet worden erkend dat de voorgestelde functies in dit gebied over het algemeen geen kostendrager kunnen zijn (bijvoorbeeld de volkstuinten of een schaapskooi). De horeca kan hierbij wel als een van de kostendragers fungeren maar zorgt zeker niet voor een sluitende balans.

Is het wel mogelijk om bebouwing in dit landschappelijk gebied in te passen en heeft dit geen negatieve impact op het ecologisch gebied?

Dit is goed in te passen door bij in te passen bouwvolumes uit te gaan van schuurachtige volumes (agrarisch karakter) en dus van een gekapte beëindiging.

In de nabije omgeving van de Groenblauwe zone, o.a. aan de Middelweg en de Oost Ringdijk, bevinden zich meerdere percelen met grote schuren. Deze schuren zijn stuk voor stuk groot in omvang maar voegen zich, door het ensemble waarin ze staan, de vormgeving van het dak en de lage goot, goed in de omgeving.

Het toevoegen van bebouwing in het recreatief gebied heeft geen invloed op het ecologisch gebied. Niet anders dan bijvoorbeeld de reeds aanwezige invloed van de aangrenzende sportvelden van 't Ambacht, de aanwezige boerderij/manege of de aanwezige broedschuren in dit gebied. Er zullen geen bouwwerken in het ecologisch gebied worden gerealiseerd.

Er is gesuggereerd dat er concrete afspraken zijn tussen de gemeente Gouda en commerciële partijen over de horecafunctie, klopt dit?

Dit is niet het geval. Er zijn geen contacten gelegd of afspraken gemaakt met ondernemers, gegadigden of toekomstige exploitanten.

Waarvoor is nu een subsidie verkregen en welke voorwaarden zijn hieraan gesteld?

De subsidie ad € 450.000,- is verstrekt voor het versterken van het recreatieve functie in de GroenBlauwe Zone. Dit heeft betrekking op het omleggen van het bestaande fietspad die nodig is om de benodigde watercompensatie van de gemeente Zuidplas te realiseren en het uitbreiden van de padenstructuur. Als voorwaarde aan de subsidie is gesteld dat deze werkzaamheden uiterlijk op 1 april 2025 gerealiseerd dienen te zijn en dat de gemeente Gouda en gemeente Zuidplas de toegezegde investeringen plegen.

Waarom wordt het bestemmingsplan in procedure gebracht als er geen concrete plannen zijn?

De hierboven genoemde werkzaamheden, inclusief het uitvoeren van de watercompensatie, vinden plaats onder regie en voor rekening en risico van het Projectbureau Westergouwe. Hierbij wordt er van het projectbureau een forse investering gevraagd. De gemeente Zuidplas levert enkel een financiële bijdrage voor de watercompensatie, welke zij anders elders moet situeren en bekostigen, en voor het verbindende voet- en fietspad met Moordrecht. Alle uitvoeringsrisico's zijn hier voor het Projectbureau Westergouwe.

Voordat deze werkzaamheden worden uitgevoerd is het voor de gemeente Gouda / Projectbureau Westergouwe van belang dat er middels vaststelling van bestemmingsplan overeenstemming bestaat over de mogelijke invulling die ons voor ogen staat en de planologische borging daarvan aangezien de investeringen die we nu moeten doen onomkeerbaar zijn.

Zijn belanghebbenden en bewoners wel betrokken bij de voorbereiding van dit bestemmingsplan “Groenblauwe Zone”?

Jazeker, de gemeente Zuidplas en het Projectbureau Westergouwe hebben m.b.t. het nu voorliggende bestemmingsplan gezamenlijk een inloopavond georganiseerd op 12 oktober 2023 bij het Projectbureau Westergouwe.

Het Projectbureau Westergouwe heeft voor deze inloopavond een uitnodiging verspreid onder de inwoners van de wijk via de bewonersportal Westergouwe (ca. 500 adressen). De gemeente Zuidplas heeft gericht inwoners uitgenodigd middels een via de post verzonden uitnodiging en een openbare uitnodiging in het gemeentenieuws in Hart van Holland.

In totaal zijn er 27 bewoners op de inloopavond afgekomen waarvan 7 bewoners uit Moordrecht. Bij deze inloopavond waren 3 medewerkers van de gemeente Zuidplas en 3 medewerkers van het Projectbureau Westergouwe aanwezig. Tijdens deze inloopavond zijn de aanwezigen geïnformeerd over de inhoud van het vast te stellen bestemmingsplan.

Kort nadat het bestemmingsplan is vastgesteld zal er gestart worden met het werk aan de grondwerkzaamheden voor het verleggen van het fietspad, het uitbreiden van de padenstructuur en het graven van de waterplas; werkzaamheden die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de gestelde subsidievoorwaarden en die als het ware ‘de 1^e laag’ vormen. Het toevoegen van recreatieve inrichtingselementen en -voorzieningen vormt dan als het ware de ‘2^e laag’ en zal op termijn gefaseerd plaatsvinden naarmate Westergouwe verder groeit en de behoefte aan gebruiksfuncties toeneemt.

Worden bewoners en de gemeenteraden ook betrokken bij de verdere invulling van de “Groenblauwe Zone”?

Over de bestanddelen van deze 2^e laag bestaan zoals gezegd op dit moment nog geen vastomlijnde ideeën of afspraken, en hierover gaan we dan ook graag met bewoners en toekomstige gebruikers in gesprek. Dit zoals al eerder is toegezegd aan bezoekers van de recente informatieavond in het kader van het bestemmingsplan. Deze recreatieve inrichtingselementen kunnen op de langere termijn ‘bouwwerken’ betreffen zoals al eerder uitgebreid aan de orde zijn geweest (horeca, kanoverhuur etc.) maar dit kan ook bijvoorbeeld gaan om moestuinen, versterking van de al aanwezige beweegstrook of bijvoorbeeld

speeltoestellen. Om over al deze zaken ideeën op te halen bij belangstellenden en toekomstige gebruikers willen we in het najaar een begin maken met het organiseren van één of meer inspiratiebijeenkomsten die als input zullen dienen voor de verdere recreatieve invulling.

Daar kan u als raad, evenals de raad van de gemeente Zuidplas, ook uw input leveren.

Slotsom

We hopen dat middels deze memo het grote belang van de versterking van het recreatief gebied voor de wijk Westergouwe en de toekomstige bewoners voldoende helder is gemaakt. Het optimaliseren van de synergie tussen de commerciële en maatschappelijke functies binnen Westergouwe en de recreatieve functies in de GroenBlauwe Zone zijn cruciaal om te behouden zodat Westergouwe een levendig en kloppend hart kan krijgen. Zoals neergelegd in het Masterplan en vastgesteld door de raad, is het van belang voor de wijk Westergouwe en haar toekomstige bewoners dat de recreatieve functie wordt versterkt, in balans en harmonie met de waardevolle natuur en het landschap. We gaan graag, op basis van de eerder door de raad gestelde kaders in het Masterplan Westergouwe 2.0, met de raad in gesprek over het vervolg en de verdere recreatieve invulling van dit gebied.